

Батькам на замітку: інформаційний простір, що є дружнім до дітей

Реакції та погляди дорослих на факти, які транслюють телебачення, радіо, інтернет і друковані ЗМІ, можуть позначатися на ставленні їхніх дітей до отриманої інформації. Батьки можуть позитивно вплинути на цей процес, якщо вони...

... користуються авторитетом у дитини

Якщо тато і мама є авторитетами для дитини, вона може перейняти їхнє пригнічення, страх, зневіру або, навпаки, почуття гідності та упевненості. Дитина довіряє почуттям близьких дорослих, бо вони дають їй змогу відчувати, що вона не самотня у своїх переживаннях і її почуття розділяють рідні люди. Водночас байдуже ставлення дорослих до певних подій зумовлює у дітей таке саме незацікавлене ставлення до змін і перетворень у світі, країні, власному житті.

Якщо батьки не користуються авторитетом і довірою у дитини, вона може сприйняти інформацію такою, якою її подають заангажовані ЗМІ. Зокрема, якщо авторитетним інформатором є відомий актор, спортсмен тощо.

... враховують вік та перспективу розвитку дитини

Батькам варто обговорювати з дитиною все, що відбувається в країні та поза її межами. При цьому батьки мають враховувати вік та пізнавальні можливості дитини, розповідати усе простою, зрозумілою їй мовою. Крім цього, інформація має бути цілісною та структурованою, аби дитина ліпше розуміла логіку подій, явищ та вчинків, причинно-наслідкові зв'язки між минулим, теперішнім і майбутнім.

... подають дитині гідний приклад для наслідування

Якщо батьки беруть активну участь у волонтерських, благодійних заходах, то, найімовірніше, і їхня дитина виявить бажання зробити щось корисне для людей, які потребують допомоги. Також вона може проявити власну ініціативу: створювати малюнки або вироби, залучати онлайн до цієї діяльності родичів та друзів.

... пояснюють факти та явища

Дитина та її оточення можуть використовувати різні джерела інформації. Дитина ще не сформувала свідоме ставлення до світу та стійкі переконання, а тому вона може перекрутити чи спотворити інформацію, яка надходить ззовні. Аби дитина адекватно розуміла певні соціально-політичні явища, батькам варто пояснювати їй те, що вона почула або побачила.

Коли члени сім'ї однозначно розуміють і тлумачать інформацію зі ЗМІ, дитина почувається впевненіше в інформаційному середовищі.

... аргументують власну позицію

Інформація, яку пояснюють батьки, має бути чітко структурованою, щоб дитина не знайшла в ній «прогалин» і не витлумачила її неправильно. Батьки під час бесіди з дитиною тактовно й обґрунтовано мають відокремити правдиве від неправдивого, щоб зосередити її увагу на тому, що можна схвалювати, а що слід засуджувати, у конкретній ситуації. Завдяки такому підходу дитина матиме змогу сформулювати власну думку про ту чи ту подію або явище.

... використовують невербальні засоби спілкування

Невербальні засоби — своєрідний епілог та емоційне тло, на якому розгортаються розмірковування дорослого. Коли дитина слухає батьків, вона спостерігає за ними і сприймає не лише слова, а й реакцію на ту чи ту подію: розпізнає й відчуває спокій чи хвилювання, впевненість чи розгубленість, довіру чи недовіру до джерела інформації.

Прагнення дорослих об'єктивно та виважено пояснювати інформацію дає дитині змогу ліпше та впевненіше сприймати її, користуватися нею та передавати її іншим. Прямий погляд і спокійний тон батьків під час розмови посилює довіру дитини до їхніх слів і переконань.

*Підготувала Людмила Терещенко,
старший науковий співробітник Інституту психології
імені Г. С. Костюка НАПН України, канд. психол. наук*